

AKAVAN ERITYISALAT

**KANSALAISTEN KÄSITYKSET
KULTTUURI-
PALVELUISTA**

AKAVAN ERITYISALOJEN SELVITYKSIÄ 4/2009

© Akavan Erityisalat ry

Taitto: Olli Luotonen

Kansi: Lahden taidemuseon amanuessi Ville-Matti
Rautjoki ja Metsäkankaan päiväkodin lapset

Kannen kuva: Tiina Rekola

Kannen taitto: Nanna Särkkä

Painotalo Auranen, Forssa 2009

ISBN 978-952-67032-3-7

ISSN 796-265X

Kansalaisten käsitykset kulttuuripalveluista 2008

Sisältö

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut
– perustava osa suomalaisten hyvinvointia 3

Kulttuuripalveluilta odotettavat asiat 4

Kulttuuripalveluihin liitettäviä ominaisuuksia 6

Mielipiteet kulttuurialan ansioista 10

Käytetyimmät kulttuuripalvelut 15

Liitekuviot

Eräiden asioiden tärkeys kulttuuripalveluiden yhteydessä:

Palvelut ovat laadukkaita 18

Palvelujen hinta ei ole käyttäjälle liian suuri 19

Palvelut on tuotettu asiantuntevasti 20

Palveluja on tarjolla eri käyttäjäryhmille 21

Palvelut ovat lähellä tai helposti saatavissa 22

Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Kulttuuripalveluita on tuotettava tasapuolisesti eri ikä- ja väestöryhmille 23

Hyin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä,
joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle 24

Kulttuuripalvelut luovat moniarvoisuutta ja edesauttavat kansainvälisyyttä 25

Hyin toimivat kulttuuripalvelut lisäävät paikkakunnan
asukkaiden hyvinvointia ja tuovat uusia asukkaita 26

Kaupungin on tuettava asukkaiden omaa kulttuuriharrastustoimintaa 27

Laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä
ovat koulutetut asiantuntijat 28

Kulttuuripalveluita pitää tukea verovaroista,
jotta pääsylippu- ja käyttömaksut pysyvät edullisina 29

Kulttuuriala on tärkeä työllistäjä 30

Kulttuuripalveluita ei ole suunnattu minulle 31

Sopivana pidetty kuukausipalkka kulttuurialan ammattiteissa 32

Syyt kulttuurialan keskimääräistä huonommalle palkkaukselle:

Kuntien resurssit ovat rajalliset, koulu-, sosiaali- ja terveystyöpalvelut
koetaan tärkeämmiksi 33

Ala on naisvaltainen 34

Kulttuurialojen asiantuntijatyön sisältöä ei tunneta 35

Kulttuuripalveluita ei arvosteta riittävästi 36

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut – perustava osa suomalaisten hyvinvointia

Suomalaiset ovat vankasti sitä mieltä, että kulttuuripalveluja tulee tarjota tasapuolisesti ja asiantuntijavoimin. Näin voidaan kiteyttää tässä julkaisussa raportoidun tutkimuksen tulos.

TNS Gallup tutki viime syksynä toimeksiannostamme kansalaisten käsityksiä kulttuuripalveluista. Suomalaiset osoittautuvat kautta linjan ilahduttavan kulttuurimyönteisiksi.

Kulttuuripalveluilta odotetaan laatua ja kattavuutta sekä kohtuullista hintaa. Suomalaiseen arvomaailmaan näyttää kuuluvan, että kulttuuri on jokaisen ulottuvilla.

Kyselyn tiedot kerättiin ajankohtana, jolloin taantuma oli vasta tuloillaan. Uskomme, että taloudellisen tilanteen huonontuessa kohtuuhintaiset kuntien kulttuuri- ja kirjastopalvelut nousevat monelle kuntalaiselle yhä tärkeämmiksi. Ne ovat perustava osa hyvinvointiamme.

Salla Luomanmäki

Salla Luomanmäki
toiminnanjohtaja
Akavan Erityisalat ry

Tässä yhteenvetoraportissa esitetään keskeiset tulokset tutkimuksesta, missä tarkasteltiin suomalaisten kulttuuripalveluihin liittämiä käsityksiä. Tutkimuksen on toteuttanut TNS Gallup Oy Akavan Erityisalat ry:n toimeksiannosta.

Esitetyissä kysymyksissä käsiteltiin mm. kulttuuripalveluiden tärkeinä pidettyjä piirteitä ja niiden vaikutuksia mm. asumisviihtyvyyteen ja paikkakunnan houkuttelevuuteen. Lisäksi tarkasteltiin kansalaisten mielipiteitä kulttuuriammateissa työskentelevien ansiotason riittävydestä sekä syistä, joiden arvellaan johtaneen alhaiseen palkkatasoon kyseisissä ammateissa.

Tutkimusta varten haastateltiin yhteensä 1 260 henkilöä 22. – 28.8. 2008 välisenä aikana. Aineisto kerättiin hyödyntäen Gallup Kanavaa. Kyseessä on kotitalouspaneeli, missä osa vastaa kyselyyn Internetin ylitse, osa käyttäen heille toimitettua erityistä vastaajalaitetta (ryhmien osuudet vastaavat hyvin maamme Internet-talouksien ja siihen liittyvämmien kotien välistä suhdetta).

Tutkimuksen vastaajajoukko edustaa maamme 15–75 -vuotiasta väestöä Ahvenanmaan maakuntaa pois lukien. Tilastollinen virhemarginaali on keskimäärin 2,5 prosenttiyksikköä suuntaansa.

Kulttuuripalveluilta odotettavat asiat

Kansalaiset pitävät useita kulttuuripalveluihin liittyviä asioita keskeisinä. Valtaosa pitää kaikkia tutkittuja viittä ominaisuutta vähintään melko tärkeinä. Yksi kuitenkin nousi muiden edelle.

Enemmistön (54 %) mielestä on erittäin tärkeätä, että kulttuuripalvelujen hinta ei muodostu niitä käyttävälle liian suureksi. Se on melko tärkeä asia 37 prosentin mielestä.

Käytännössä joka toinen (48 %) pitää tarjottavien kulttuuripalveluiden laadukkuutta erittäin tärkeänä. Se, että palveluja on tarjolla eri käyttäjäryhmille, on yhtä keskeinen seikka 44 prosentille.

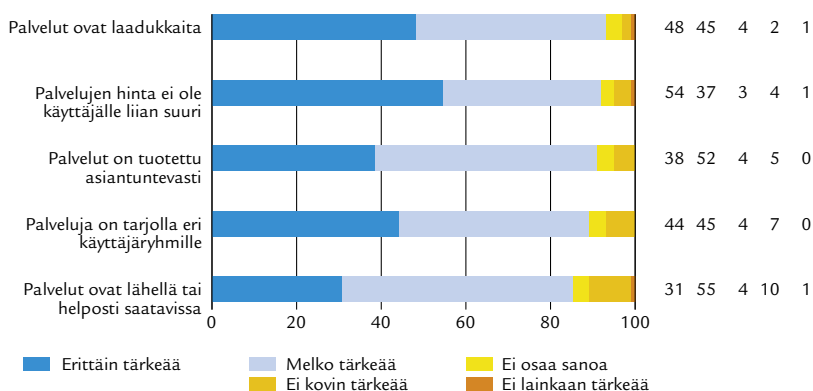
Valtaosa, noin yhdeksän kymmenestä korostaa melko paljon myös sitä, että palvelut tuotetaan asiantuntevasti ja että ne ovat lähellä tai helposti saatavissa.

Vähemmistö kuitenkin pitää näitä kahta tekijää erittäin tärkeinä. Ensimmäisen mainitun merkitys on keskeinen 38 ja jälkimmäisen 31 prosentille.

Silti on hyvä muistaa, että kaikki em. tekijät koettiin vähintään melko tärkeäksi kaikissa tutkituissa väestöryhmissä. Väestöryhmäkohtaisia eroja pystyi havaitsemaan lähinnä vain siinä, miten ne painoutuivat vaihtoehtojen ”erittäin” ja ”melko tärkeä” välillä.

Esimerkiksi keskimääräistä useampi pohjoissuomalainen piti erittäin tärkeänä, että kulttuuripalvelut ovat lähellä tai ainakin helposti ”käden ulottuvilla”. Heistä 42 prosenttia oli tätä mieltä, kun vastaavasti ajattelevia löytää Uudellamaalla asuvista vain 24 prosenttia.

Eräiden asioiden tärkeyskulttuuripalveluiden yhteydessä (%)

Raportin liitteenä ovat graafiset esitykset, joista voi vertailla väestöryhmien käsityksiä eri asioiden tärkeydestä. Yhteenvedon omaisesti voidaan kuitenkin todeta mm. se, että iän karttuessa kansalaisten toive kulttuuripalvelujen asiantuntevasta tuottamisesta muuttuu selvästi voimakkaammaksi. Muissa yhteyksissä ikä ei sitten jaakaan käsityksiä merkittävästi.

Sukupuolten välinen mielipide-ero paljastui jokaisen tekijän yhteydessä. Naisista suurempi osa kuin miehistä piti kutakin erittäin tärkeänä. Toiveet palvelujen laadukkuudesta esitettiin jokseenkin yhtä voimakkaasti, mutta kaikissa muissa asioissa naisten ja miesten näkemysten välille muodostui selvä ero.

Suurimmillaan se oli silloin, kun arvioitiin palvelujen helpon saatavuuden merkitystä ja sitä, kuin tärkeätä on tarjota kulttuuripalveluja kaikille käyttäjäryhmille. Molemmissa tapauksissa naisista 21 prosenttiyksikköä useampi kuin miehistä valitsi vaihtoehdon ”erittäin tärkeä”.

Pohjois- ja Länsi-Suomessa asuvat sekä työntekijät, eläkeläiset ja työttömät korostivat kulttuuripalvelujen kohtuullisen hinnan merkitystä keskimääräistä voimakkaammin. Ylemmät toimihenkilöt, yrittäjät ja opiskelijat taas muistuttivat kulttuuripalvelujen laadun tärkeydestä.

Taulukko 1. Kulttuuripalveluihin liittyvien seikkojen tärkeys puoluekannatuksen mukaan. Erittäin tärkeä -osuuksia (%).

	KESK	SDP	KOK	VAS	VIHR
Palvelut laadukkaita	38	50	52	41	58
Hinta ei käyttäjälle liian suuri	53	61	39	62	61
On tuotettu asiantuntevasti	33	43	36	45	41
Tarjolla eri käyttäjäryhmille	45	52	30	60	54
Lähellä tai helposti saatavissa	31	30	27	34	34

Henkilön yleinen ideologinen suuntaus näyttää ohjaavan jonkin verran kulttuuripalveluihin liittyviä preferenssejä. Varsinkin vihreät nostivat monta tekijää voimakkaammin esiin kuin muiden puolueiden kannattajat. Hinta-asiassa ja vaatimuksessa palvelujen asiantuntevasta tuottamisesta he saivat ”taustatukea” vasemmistoliiton kannattajilta ja sosiaalidemokraateilta.

Kokoomuslaiset edellyttivät kulttuuripalveluilta laatua siinä kuin muutkin (keskustalaiset eivät olleet tässä suhteessa aivan yhtä ehdottomia), mutta heidän vaatimuksensa kohtuullisesta hinnasta, asiantuntevuudesta, saatavuudesta sekä tarjonnan laajuudesta eivät olleet aivan yhtä voimakkaita kuin muilla.

Kulttuuripalveluihin liitettäviä ominaisuuksia

Kulttuuripalvelujen koettu merkitys paljastui kysymyssarjassa, missä tutkimukseen osallistuneet arvioivat asiaa kymmenen väittämän avulla. Kunkin kanssa saattoi olla täysin/jokseenkin samaa tai eri mieltä.

Suurin yksimielisyys liittyi tarpeeseen tarjota niitä kaikenlaisille ihmisille. Kun väitettiin, että *”kulttuuripalveluita on tuotettava tasapuolisesti eri ikä- ja väestöryhmille”*, useampi kuin neljä viidestä oli ainakin jossain määrin asian takana.

Useampi kuin kaksi viidestä vastaajasta (41 %) tunnustautui väitetyn kanssa täysin samanmieliseksi, käytännössä yhtä monen (43 %) ollessa sen kanssa jokseenkin samaa mieltä.

70 prosenttia suhtautui kieltävästi väitteeseen *”kulttuuripalveluita ei ole suunnattu minulle”*.

Ilmeisesti tarjonta osuu kohtalaisen hyvin kohteeseensa, ja kyseinen joukko on havainnut myös heille suunnattua kulttuuripalvelutarjontaa.

Selkeä enemmistö on vähintään melko vakuuttunut siitä, että *”kulttuuripalvelut luovat moniarvoisuutta ja edesauttavat kansainvälisyyttä”*. Ollessaan hyvin toimivat ne vahvistavat paikkakuntansa positiivista imagoa, ollen sekä matkailijoita että uusia asukkaita houkutteleva ja hyvinvointia lisäävä vetovoimatekijä.

Enemmistö pitää jokseenkin selviönä, että kaupunki huolehtii alueensa kulttuurista ja tukee asukkaiden omaa kulttuuriharrastustoimintaa.

Runsas viidennes – vajaa neljännes (22 %) on täysin tätä mieltä, kun joka toinen (49 %) on asiasta jokseenkin vakuuttunut.

Kulttuuripalveluihin oleellisesti liittyvä demokraattisuus tulee em. monipuolisuusvaatimuksen (tasapuoliset palvelut eri ikä- ja väestöryhmille) lisäksi todettaessa, että *”kulttuuripalveluja pitää tukea verovaroista, jotta pääsylippu- ja käyttömaksut pysyvät edullisina”*.

Useampi kuin kaksi kolmesta on tätä mieltä. Väitetyn kanssa täysin samaa mieltä on 27 prosenttia, ja siihen jokseenkin yhtyviä löytyy 42 prosenttia.

Suurin osa joukosta tunnustaa myös sen, että hyvät kulttuuripalvelut vaativat hyviä tekijöitä. Kun esitettiin, että *”laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat”*, 70 prosenttia koko joukosta yhtyi ajatukseen. 24 prosenttia oli siitä täysin ja 46 prosenttia jokseenkin samaa mieltä.

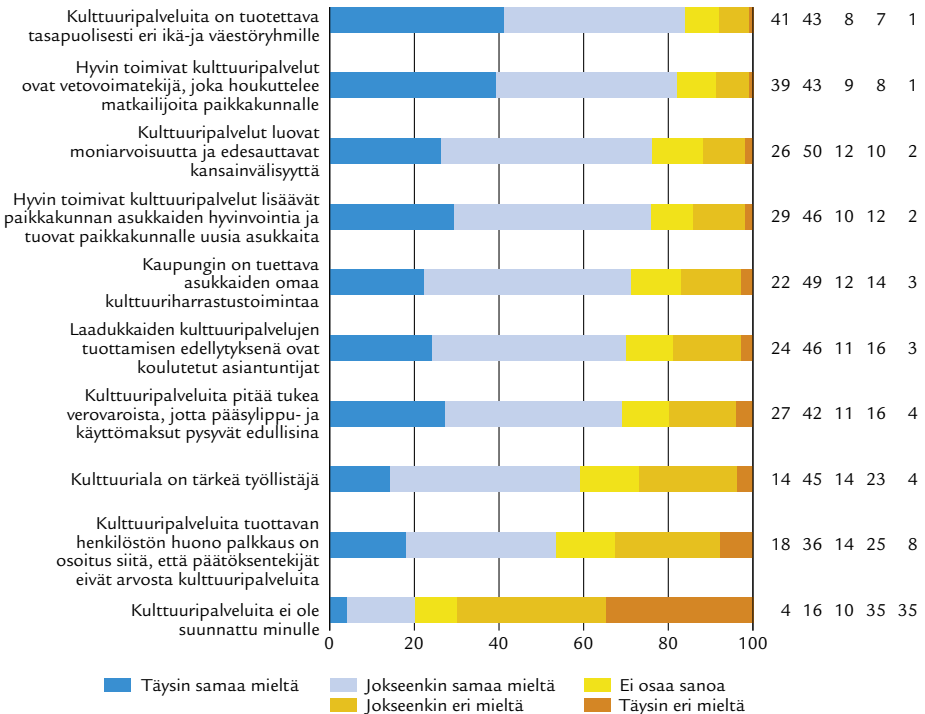
Joka toinen (49 %) pitää kulttuurialaa tärkeänä työllistäjänä. Vastakaista mieltä oli 27 prosenttia. Käytännössä yhtä moni arvelee kulttuuripalveluja tuottavan henkilöstön huonon palkkauksen olevan käytännön osoitus siitä, etteivät päätöksentekijät arvosta kyseisiä palveluita. Joka kolmannen mielestä asia ei ole niin. Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on

kyse, sitä todennäköisemmin yhdytään tähän väitteeseen. Viisikymmenvuotiaista ja iäkkäämmistä (graafinen esitys sivulla 9) useampi kuin kuusi kymmenestä kokee heikon palkkauksen indikoivan arvostuksen puutetta. Ammattiryhmäkohtaisessa tarkastelussa tämä heijastuu luonnollisella tavalla eläkeläisten vastauksiin. Keskimääräistä useampi oli väitetyyn kanssa samaa mieltä. Myös ylemmät toimihenkilöt voidaan mainita samasta syystä.

Johtavassa asemassa toimivien parissa mielipiteet asiasta kävivät voimakkaasti ristiin: 45 prosenttia oli enemmän tai vähemmän vakuuttunut palkkatason ja arvostuksen puutteen välisestä yhteydestä 43 prosentin asettuessa päinvastaiselle kannalle. Kokoomuksen kannattajien näkemykset jakaantuivat samantyyppisesti: 48 prosenttia oli samaa ja 45 prosenttia eri mieltä väitetyyn kanssa.

Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä (%)

Erityisesti vasemmistoliittolaiset, mutta osin myös vihreät taas asettuivat kannattamaan ajatusta, että päätöksentekijöiden vähäinen kulttuuripalveluille antama arvostus on johtanut alalla heikkoon palkka-kehitykseen.

Muita väitteitä koskevat väestöryhmäkohtaiset graafiset esitykset ovat liitteenä. Voidaan kuitenkin todeta mm. se, että iän merkitys lyö koko ilmiökentän läpi.

Mitä enemmän ikää karttuu, sitä selkeämmin kulttuuripalvelujen merkitys ja niiden tuottamisen vaativuus havaitaan ja tuodaan julki.

Eri ammattiryhmiin kuuluvien käsitykset ovat monessa suhteessa keskenään samantyyppiset. Esimerkiksi kulttuuripalvelujen merkitys vetovoimatekijänä (olipa kyse uusien asukkaiden tai turistien houkuttelemisesta), osana koettua hyvinvointia tai moniarvoisuuden ja kansainvälisyyden luojana tunnustetaan kaikissa ammattiryhmissä laajasti.

Silti tiettyjä eroavaisuuksiakin havaitsee. Käsitys siitä, että laadukkaiden kulttuuripalveluiden tuottaminen edellyttää koulutusta ja asiantunte-
musta on keskimääräistä vallitsevampi toimihenkilöväestöön – erityisesti ylempien toimihenkilöiden – kuuluvien parissa.

Taulukko 2.

**Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä puoluekannatuksen mukaan.
Täysin samaa mieltä -osuuksia (%).**

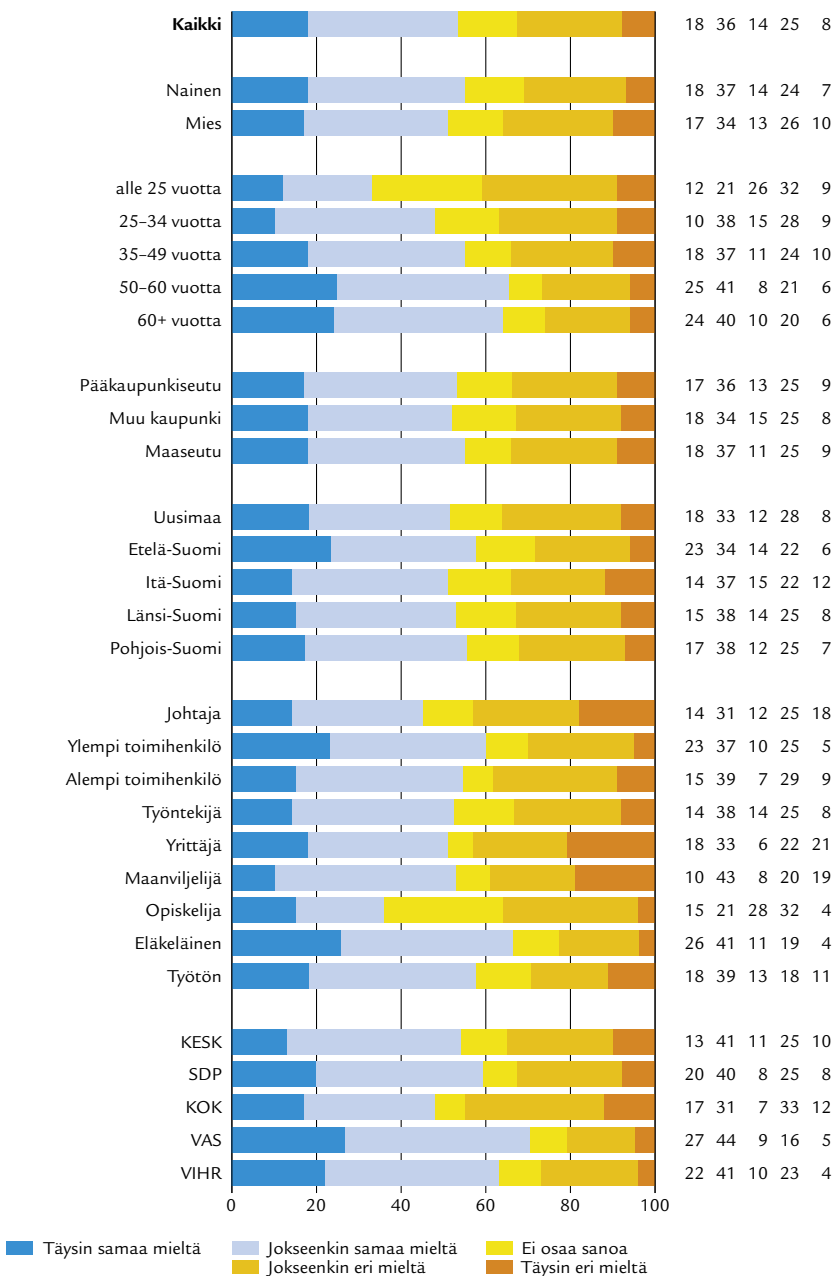
	KESK	SDP	KOK	VAS	VIHR
Tuotettava tasapuolisesti eri ryhmille	45	46	33	44	52
Houkuttelee matkailijoita (vetovoimatekijä)	40	43	37	45	54
Luovat moniarvoisuutta	19	28	20	37	43
Lisäävät hyvinvointia	32	31	24	39	43
Kaupungin tuettava harrastustoimintaa	20	22	18	37	36
Laadun edellytys asiantuntijat ja koulutus	21	29	25	32	31
Palveluja pitää tukea verovaroin	26	31	22	42	43
Kulttuuriala tärkeä työllistäjä	11	13	12	21	27
Heikko palkkaus osoitus arvostuksen puutteesta	13	20	17	27	22
”ei suunnattu minulle”	3	4	3	1	3

Yllä olevaan taulukkoon on merkitty suurimpia puolueita kannattavien näkemyksiä kulttuuripalveluista. Siinä esitetyt luvut ovat esitettyjen väittämien kanssa täysin samaa mieltä olleiden osuuksia.

Taulukko kertoo selkeästi, että vaatimus kulttuuripalveluiden tasapuolisesta tuottamisesta eri väestöryhmille esitetään vahvasti kaikissa ryh-

Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Kulttuuripalveluita tuottavan henkilöstön huono palkkaus on osoitus siitä, että päätöksentekijät eivät arvosta kulttuuripalveluita (%)

missä (voimakkaimmin vihreiden ja vaimeimmin mutta kuitenkin selvästi kokoomuslaisten suilla).

Kokouksen kannattajat erottuvat muutenkin kautta linjan keskimääräistä pienempien prosenttilukujen vuoksi, vihreät ja vasemmistoliittolaiset päinvastaisesta syystä.

Jälkimmäiset asettuvat voimakkaasti kulttuuripalveluiden taakse, ollen niiden selkeitä puolestapuhujia. He myös vaativat keskimääräistä voimakkaammin niiden tukemista verovaroin.

Mielipiteet kulttuurialan ansioista

Käytännössä joka toinen (47 %) piti kulttuuriammateissa toimiville maksettavaa keskiansiota (€ 2 288/kk) riittämättömänä. Joka kolmannen mielestä se on sopiva korvaus. 19 prosentilla ei ollut asiasta mielipidettä.

25–34-vuotiaat erottuvat muista ikäryhmistä. Heistä keskimääräistä selvästi useampi, käytännössä joka toinen, piti summaa riittävänä. Heitä iäkkäämpien enemmistö taas oli asiasta aivan päinvastaista mieltä.

Tässä yhteydessä mielipiteissä on myös maantieteellistä vaihtelua. Mitä kauemmaksi Uudeltamaalta edetään, sitä useampi alkaa pitää kulttuurialalla maksettavaa keskimääräistä ansiotasoa riittävänä. Kun 28 prosenttia uusmaalaisista oli tätä mieltä, 40 prosenttia Pohjois-Suomessa asuvista jakoi käsityksen.

Suurimmat mielipide-erot syntyivät ammattiryhmien välille. Keskimääräistä useampi maanviljelijä, yrittäjä ja työntekijä piti 2 288 euroa riittävänä korvauksena tehdystä työstä, mutta eläkeläiset ja etenkin ylemmät toimihenkilöt ajattelivat sen olevan liian vähäinen määrä. Jälkimmäisistä jopa 66 prosenttia oli tätä mieltä.

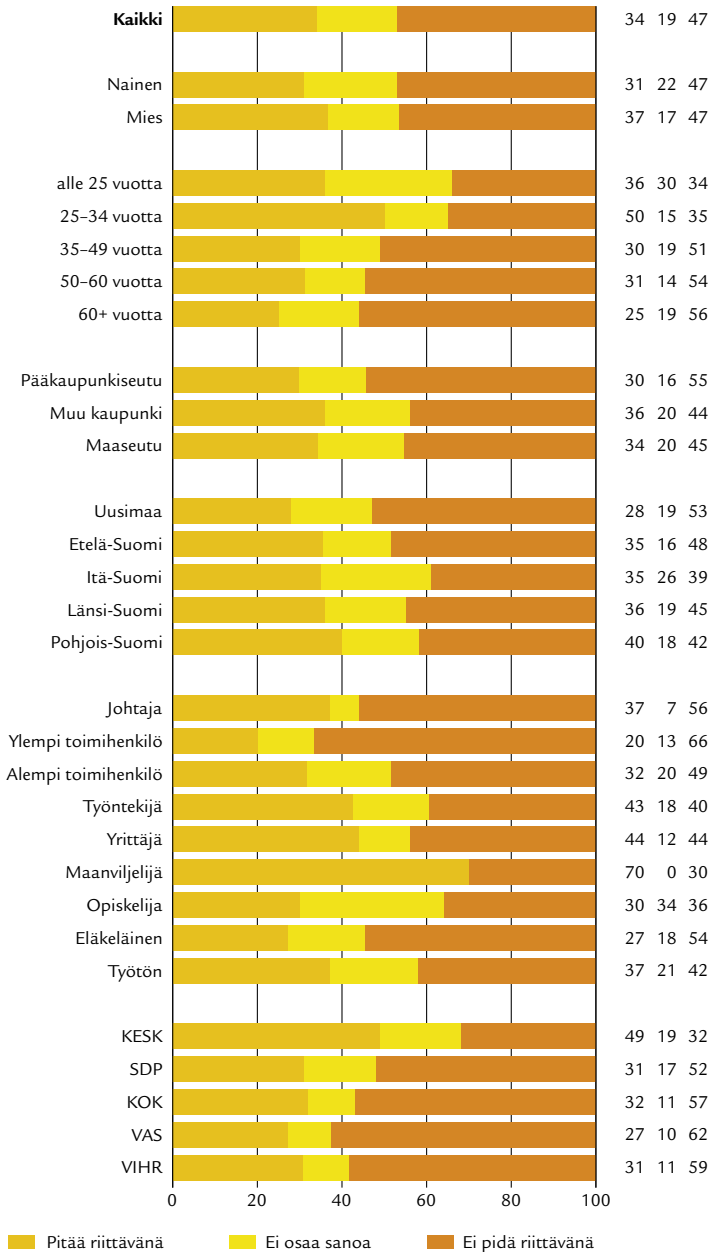
Vasemmistoliiton ja Vihreän liiton kannattajat epäilevät voimakkaasti kulttuurialan ammateissa toimivien keskiansion riittävyttä. Ensin mainituista 62 prosenttia oli tätä mieltä, jälkimmäisistä 59 prosenttia. Myös kokoomuslaisten enemmistö (57 %) soisi ansioiden kohenevan.

Keskustalaiset erottuvat joukosta siksi, että heistä joka toinen (49 %) arveli kulttuuriammattien nykyisen palkkatason olevan kohdallaan.

Ne joiden mielestä kulttuurialan ammateissa toimivien keskiansio ei ole riittävä, saivat kertoa, minkälainen korvaus heidän mielestään olisi paikallaan. Koko joukon keskiarvo asettui 2 797 euroon. Oikeudenmukainen palkka olisi heidän mielestään siis olla yli 22 prosenttia nykyistä korkeampi.

Kaikkien tutkittujen väestöryhmien käsitys oli hyvin samantyyppinen (graafinen esitys sivulla 32). Sopivana pidetyt summat vaihtelivat 25–34-vuotiaiden € 2 677:stä yrittäjien € 2 881:een.

**Käsitykset kulttuurialan ammateissa toimivien keskiänsion
(€ 2 288/kk) riittävydestä (%)**

Erikseen tiedusteltiin, miksi kulttuurialan palkkakuopan ajatellaan ylipäänsä syntyneen. Vastaajille annettiin punnittavaksi kahdeksan mahdollista perustetta.

Useimpien (53 %) mielestä kulttuuriala jää kilpailutilanteessa sellaisten päättäjien tärkeämmäksi kokemien, kuten koulu-, sosiaali- ja terveyspalvelujen ”jalkoihin”. Alan naisvaltaisuus vaikuttaa ansiotasoon kielteisesti lähes yhtä usein (46 %) mielestä. Kolmanneksi useimmin vedottiin siihen, ettei kulttuurialojen asiantuntijatyön todellista sisältöä tunneta.

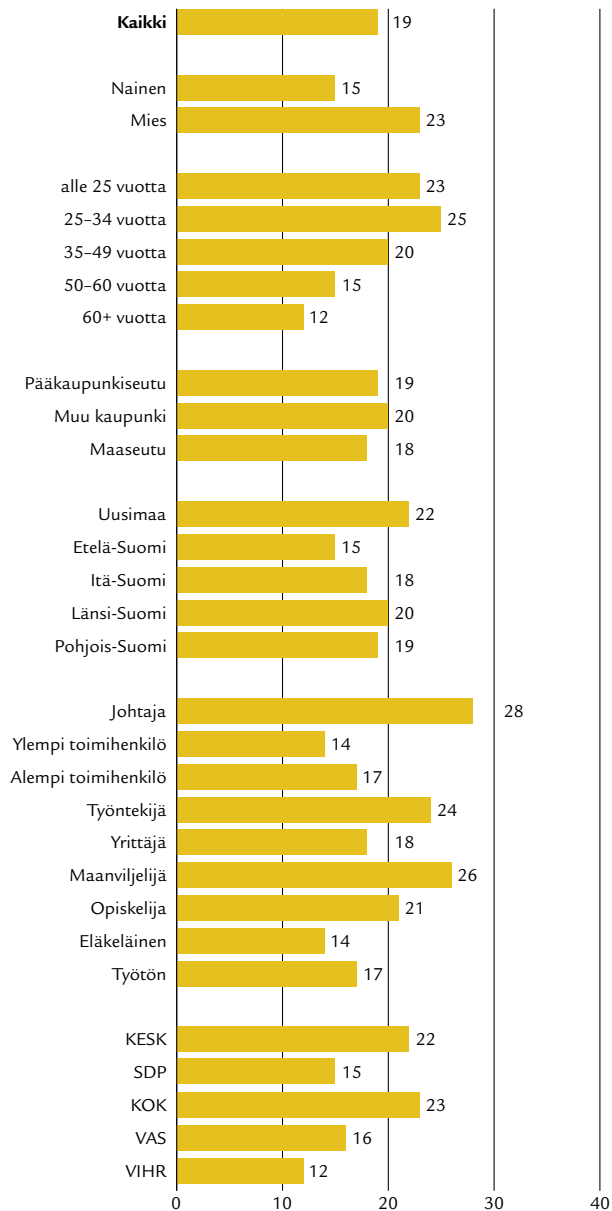
Edellisessä luvussa havaittu käsitys arvostuksen puuttumisen kielteisestä vaikutuksesta palkkatasoon on tämänkin kysymyksen perusteella totta. Sitä ei kuitenkaan luettu aivan keskeisimpien syiden joukkoon.

Joka kolmas arveli, ettei kulttuuripalveluja arvosteta riittävästi, ja 28 prosentin mielestä keskitasoa alempi palkkataso johtuu siitä, ettei kulttuurityöntekijöiden koulutusta pidetä riittävästi arvossaan.

Syyt, joiden vuoksi korkeakoulutusta edellyttävien kulttuurialan ammattien palkkauksen ajatellaan olevan selvästi alle suomalaisen palkansaajan keskitason (%)

Syyt kulttuurialan keskimääräistä huonommalle palkkaukselle:
Palkkaus vastaa työn vaativuutta (%)

Viidesosa vastaajista arveli, että synnä on alan työntekijöiden ja heidän edunvalvojien liiallinen ”kiltteys”. 22 prosenttia sysäsi syytä työntekijöille itselleen. 21 prosenttia uskoi, etteivät kulttuurialojen työntekijöiden ammattijärjestöt vaadi riittävästi.

Joka viidennen (19 %) mielestä kulttuurialan palkkaus vastaa hyvin työn vaatuvuutta. Sivulla 13 olevasta graafisesta esityksestä käy ilmi, että nuorempiin ikäluokkiin kuuluvilla on keskimääräistä useammin tällainen käsitys kuin varttuneemmillä.

Ns. nuoriin aikuisiin lukeutuvista 25–34-vuotiaista peräti 25 prosenttia ajattelee näin, kun 60 vuotta täyttäneistä ainoastaan 12 prosenttia jakaa käsityksen.

Työelämässä johtavaan asemaan lukeutuvista (28 %) ja maanviljelijäammateissa toimivista (26 %) vielä useampi oli samaa mieltä. Myös kokoomuksen ja keskustan kannattajista löytää keskimääräistä enemmän niitä, joiden mielestä kulttuurialan palkkaus on kohdallaan.

Lähemmin tarkasteltiin väestöryhmäkohtaisia näkemyseroja myös neljästä keskeisimpänä pidetystä syystä. Nämä graafiset esitykset ovat liitteenä. Niistä käy ilmi mm. se, että iäkkäimmät vastaajat korostavat keskimääräistä voimakkaammin kaikkien merkitystä.

Tämä heijastuu luonnollisella tavalla ammattiryhmäkohtaisesti siten, että eläkeläiset erottuvat useissa yhteyksissä. Kaikkein selkein ero on silloin, mietitään kulttuuripalvelujen yleisen arvostuksen vähäisyyttä alhaisen palkkataso synnä. Eläkeläiset pitivät tätä selvästi suurempana synnä kuin muut.

Alan naisvaltaisuus oli toinen eläkeläisten keskimääräistä useammin mainitsema syy. Myös alemmat toimihenkilöt viittasivat siihen muita hanakammin. Naisvastaajat nostivat sukupuolirikysmyksen esiin selvästi voimakkaammin kuin miehet.

Maanviljelijät uskovat, että kyse on kulttuurialojen kannalta epäonnistesta kilpailusta vähäisistä resursseista.

Suurimpien puolueiden kannattajien näkemykset eivät eronneet toisistaan, kun syyksi epäiltiin kilpailua resursseista muiden sektoreiden kanssa. Muissa kolmessa tapauksessa hajonta oli suurempaa. Keskustalaiset ja kokoomuslaiset (joista keskimääräistä useampi piti nykyistä palkkatasoa sopivana) mainitsivat syytä keskimääräistä harvemmin. Vihreät puolestaan löysivät keskimääräistä useampia syytä huonolle palkkatasolle.

Käytetyimmät kulttuuripalvelut

Valtaosa suomalaisista lukeutuu kulttuuripalvelujen käyttäjiin. Peräti 72 prosenttia totesi käyneensä kuluneen vuoden aikana kirjastossa. Useampi kuin kaksi viidestä (42 %) oli vierailut kyseisenä aikana teatterissa ja joka kolmas musiikkitapahtumissa ja festivaaleilla (35 %), museossa (34 %) tai konsertissa (33 %).

Taidenäyttely oli tullut kyseeseen 29 prosentille. Nuoriso- ja lasten kulttuuritapahtumat olivat sen sijaan olleet vain noin kymmenesosan ohjelmassa.

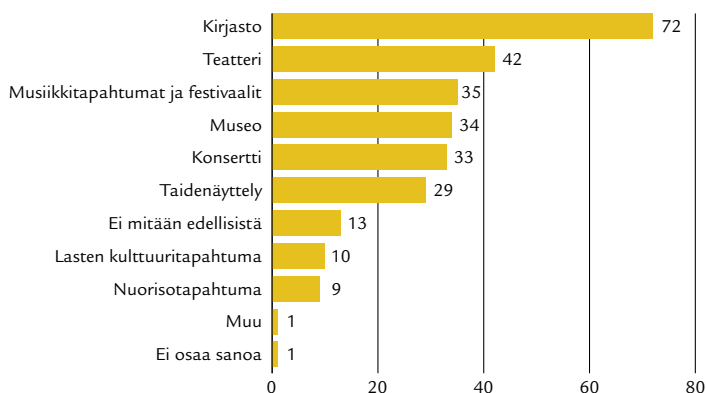
Vain 13 prosenttia kertoi, ettei ollut vierailut minkäänlaisessa kulttuuritapahtumassa tai käyttänyt mitään kysymyksessä kuvatuista kulttuuripalveluista.

Luku oli lähestulkoon sama kaikissa väestöryhmissä. Kääntäen tämä tarkoittaa sitä, että iästä, sukupuolesta tai yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta suurin piirtein yhtä suuri osa hyödyntää kulttuuriin liittyvää tarjontaa ja palveluita yleensä.

Kokonaan toinen asia ovat erilaisten kulttuuripalveluiden käyttäjäprofiilit. Muidenkin tutkimusten perusteella tiedetään, että ne vaihtelevat voimakkaasti.

Tässä yhteydessä huomiota kiinnitettiin tarkemmin kolmeen palveluun: kirjastoihin, teatteriin sekä musiikkitapahtumiin ja festivaaleihin (graafiset esitykset liitteenä).

Kuluneen 12 kuukauden aikana käytetyt kulttuuripalvelut (%)

Kirjastojen osalta huomio kiinnittyy siihen, että kaikki tutkitut väestöryhmät (pl. maanviljelijät) kertovat hyödyntäneensä sitä runsaasti ja suurin piirtein yhtä paljon. Joukosta erottuvat oikeastaan vain opiskelijat, alle 25-vuotiaat sekä vihreät (jotka lienevät pitkälti samoja henkilöitä). He olivat keskimääräistä aktiivisempia kirjastokävijöitä.

Teatteri- ja festivaaliyleisöjen ikärakenteet taas ovat toistensa melkein täydelliset vastakohdat. Mitä iäkkäämpi henkilö, sitä todennäköisemmin hän on vierailut teatterissa. Musiikkitapahtumiin ja festivaaleille osallistuminen on sitä yleisempää, mitä nuoremmasta henkilöstä on kysymys.

Alle 25-vuotiaista 28 prosenttia kertoi tehneensä kuluneen vuoden aikana teatterivierailun. Vastaavasta joukosta 47 prosenttia oli käynyt musiikkitapahtumassa tai festivaaleilla. Yli 60-vuotiaiden parissa kyseiset luvut olivat 60 ja 27 prosenttia.

Eläkeläisten lisäksi keskimääräistä useampi ylempi toimihenkilö ja johtaja oli käynyt teatterissa. Opiskelijat ja yrittäjät erottuivat innokkaana festivaaliyleisönä.

Taulukko 3. Eri kulttuuripalvelujen ristikkäiskäyttö (%).

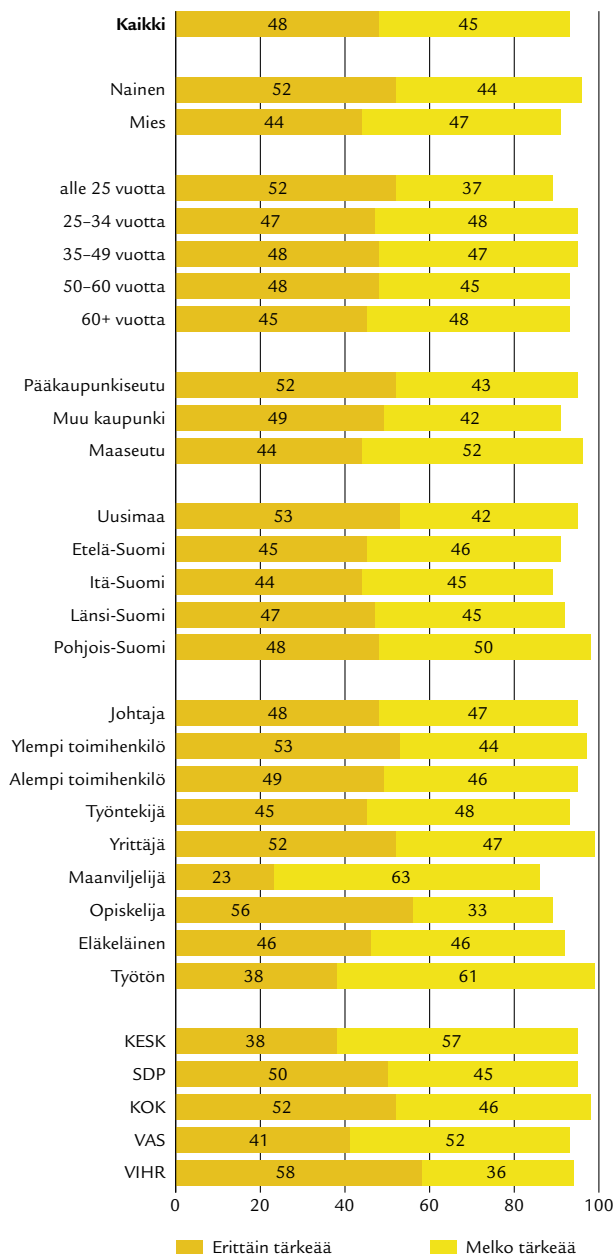
	Kirjasto	Museo	Teatteri	Taidenäyttely	Konsertti	Lasten kulttuuritapahtuma	Nuorisotapahtuma	Musiikkitapahtuma
Kirjasto	–	91	81	88	83	89	92	80
Museo	42	–	55	73	55	51	40	48
Teatteri	47	68	–	67	71	60	49	57
Taidenäyttely	36	64	48	–	52	38	34	44
Konsertti	38	54	56	58	–	49	55	58
Lasten kulttuuritapahtuma	13	16	15	13	15	–	28	15
Nuorisotapahtuma	12	11	11	11	15	25	–	15
Musiikkitapahtuma/festivaalit	39	50	48	53	62	52	59	–

Sivulla 16 olevaan taulukkoon on merkitty erilaisten kulttuuripalvelujen rinnakkaiskäyttöä koskevia tietoja, siten kuin niitä hyödyntäneet ovat niistä kertoneet. Taulukkoa luetaan sarakkeittain.

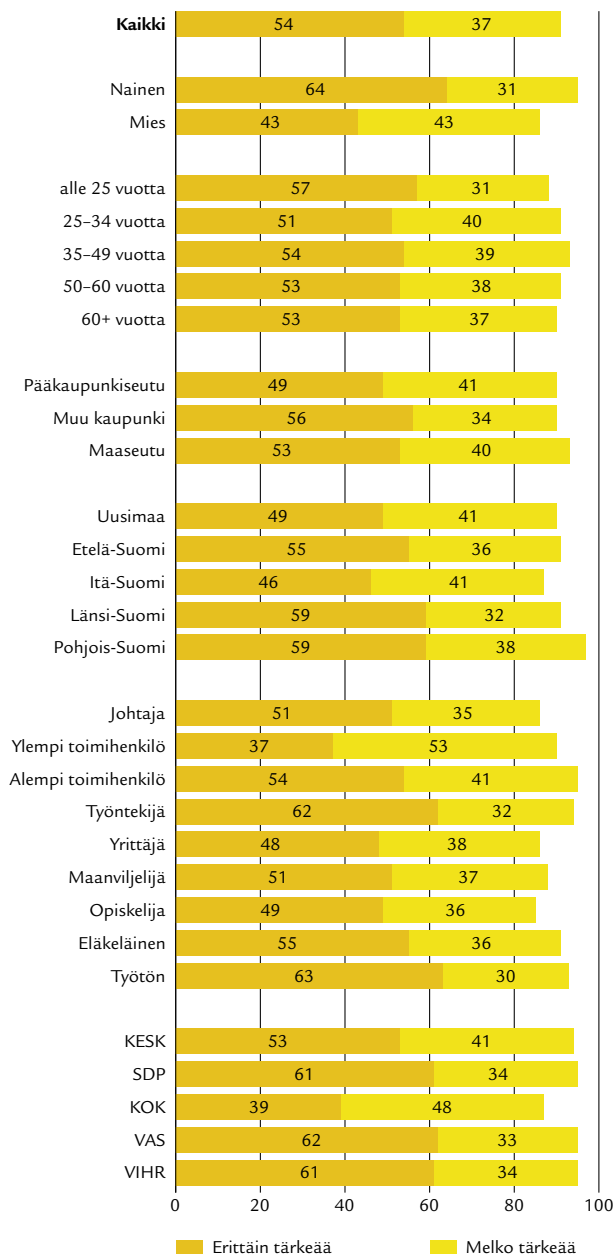
Esimerkiksi museoissa käyneistä 68 prosenttia on käynyt myös teatterissa kuluneen vuoden aikana ja 64 prosenttia taidenäyttelyssä. Konserttiyleisöstä 71 prosenttia on myös hyödyntänyt teatterien tarjontaa, mutta vain 52 prosenttia on käynyt taidenäyttelyissä. Heistä 62 prosenttia on osallistunut myös johonkin musiikkitapahtumaan tai festivaaleille.

Lasten kulttuuritapahtumaan osallistuneista suurempi osa kuin nuorisotapahtumassa mukana olleista on käynyt myös teatterissa, mutta suurin piirtein yhtä moni taidenäyttelyssä tai konsertissa. Musiikkitapahtumien yleisöstä enemmistö on käynyt kirjaston lisäksi vain konsertissa.

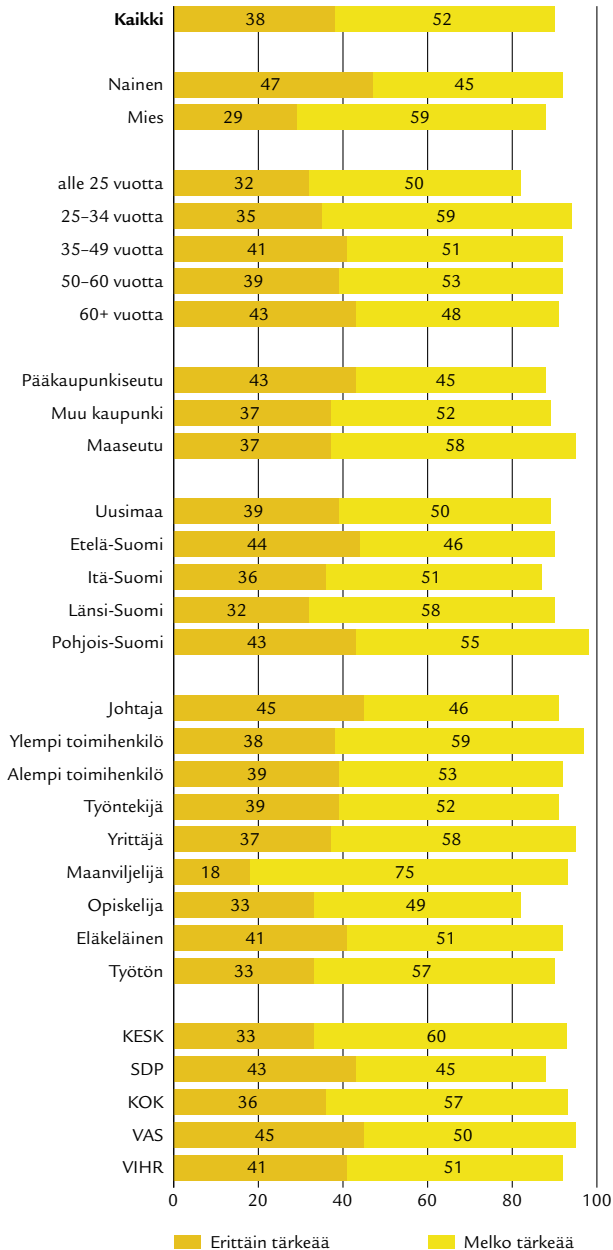
**Eräiden asioiden tärkeys kulttuuripalveluiden yhteydessä:
Palvelut ovat laadukkaita (%)**

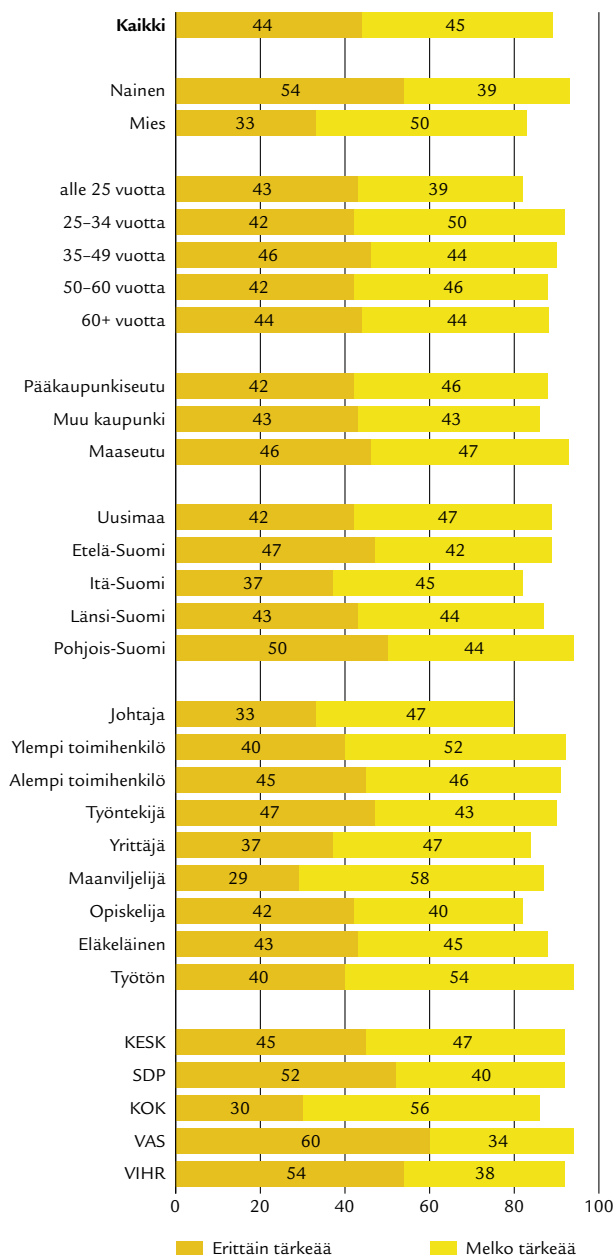
**Eräiden asioiden tärkeys kulttuuripalveluiden yhteydessä:
Palvelujen hinta ei ole käyttäjälle liian suuri (%)**

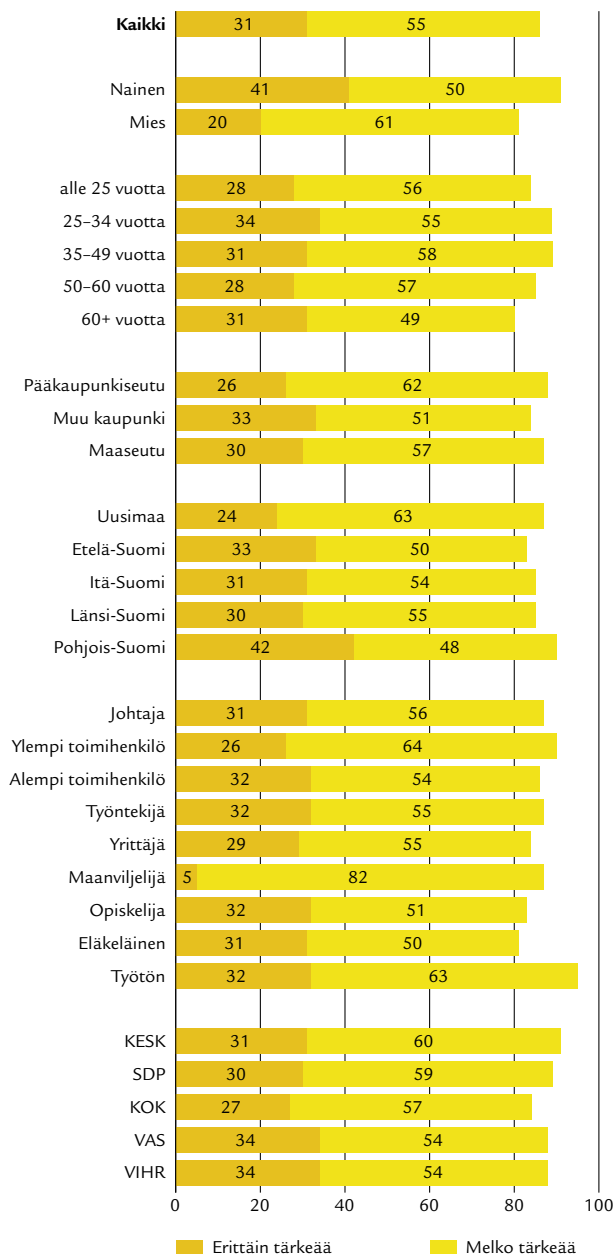
**Eräiden asioiden tärkeys kulttuuripalveluiden yhteydessä:
Palvelut on tuotettu asiantuntevasti (%)**

**Eräiden asioiden tärkeys kulttuuripalveluiden yhteydessä:
Palveluja on tarjolla eri käyttäjäryhmille (%)**

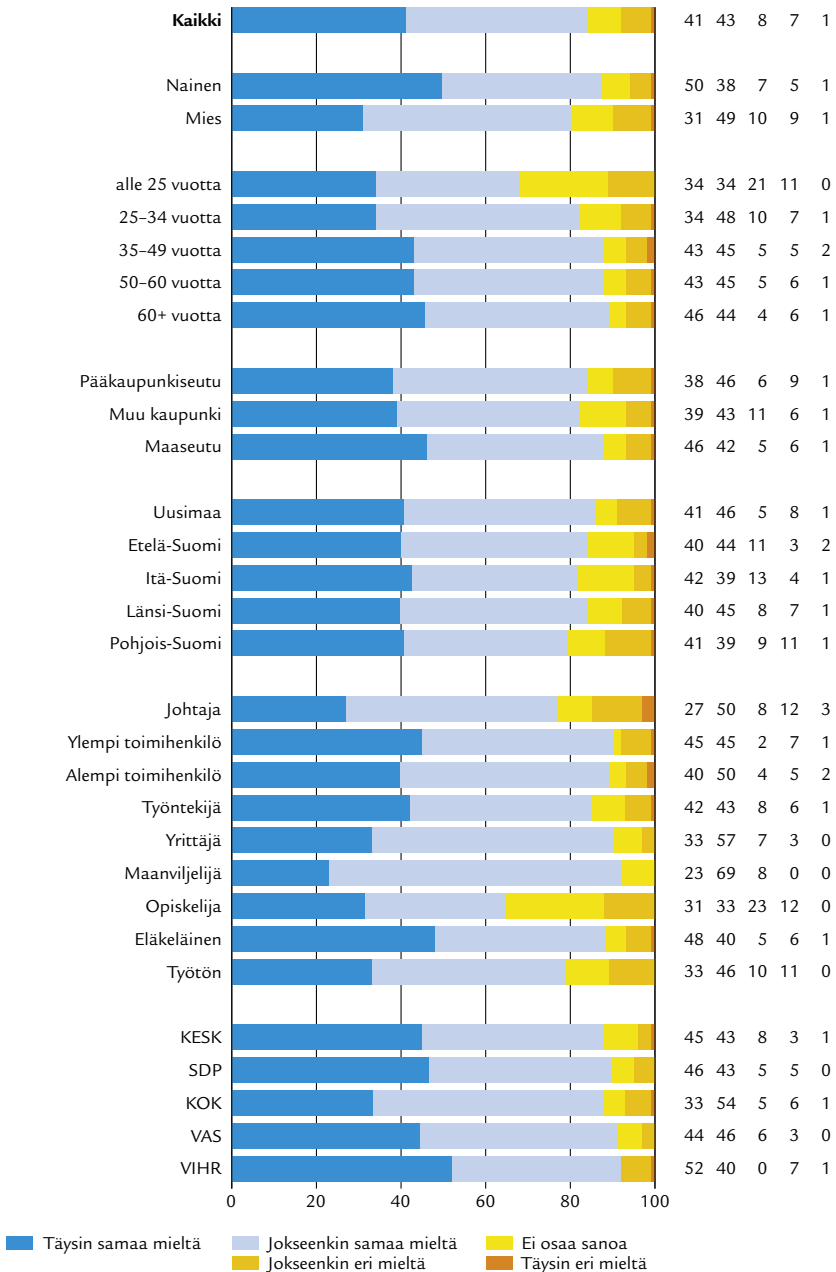
**Eräiden asioiden tärkeys kulttuuripalveluiden yhteydessä:
Palvelut ovat lähellä tai helposti saatavissa (%)**

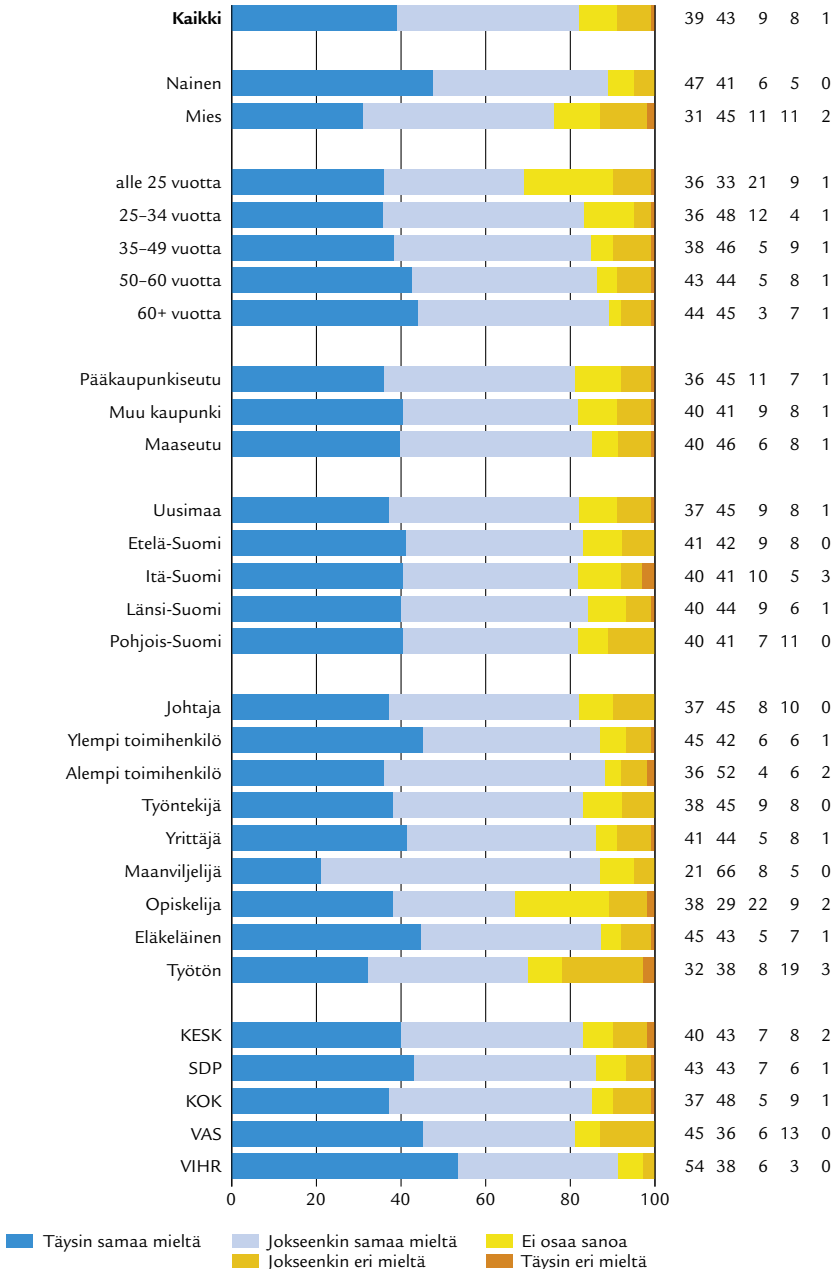
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Kulttuuripalveluita on tuotettava tasapuolisesti eri ikä- ja väestöryhmillä (%)

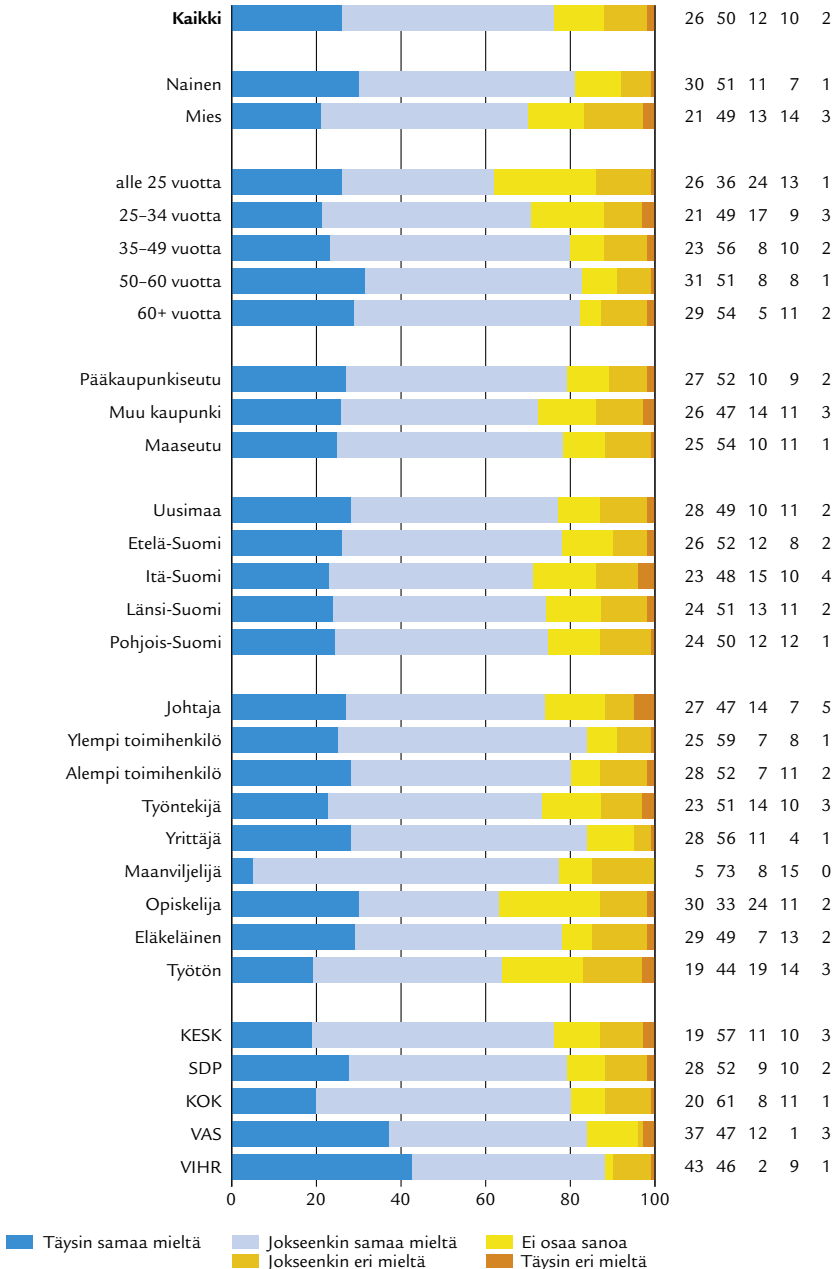
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita paikkakunnalle (%)

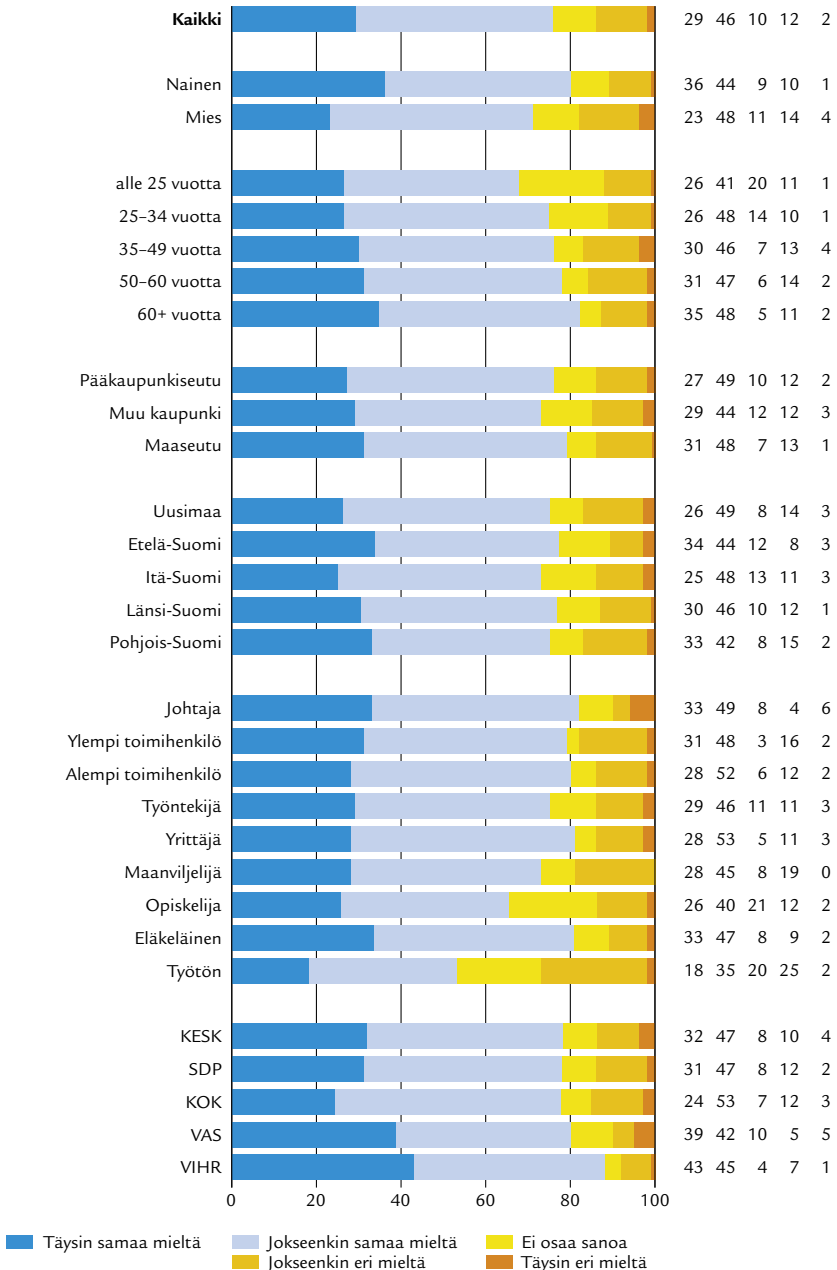
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Kulttuuripalvelut luovat moniarvoisuutta ja edesauttavat kansainvälisyyttä (%)

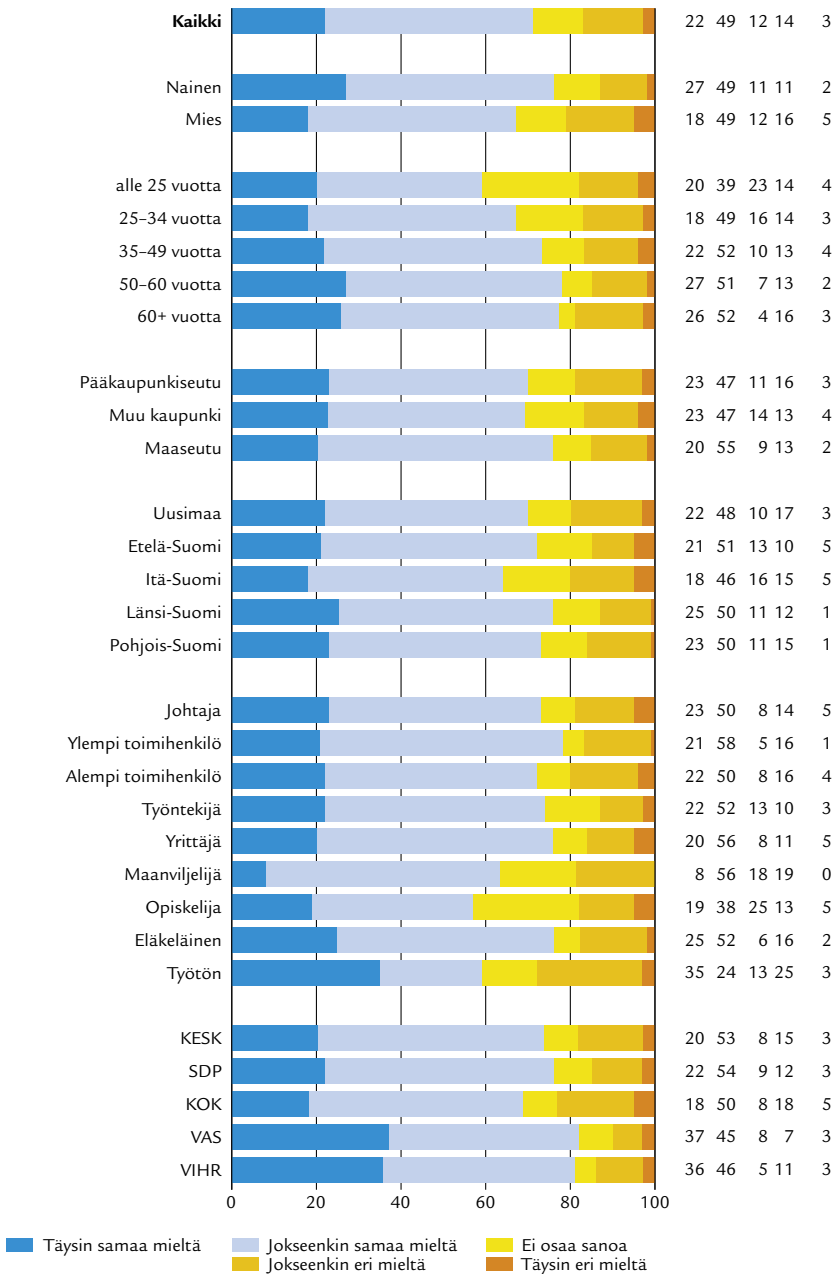
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Hyvin toimivat kulttuuripalvelut lisäävät paikkakunnan asukkaiden hyvinvointia ja tuovat uusia asukkaita (%)

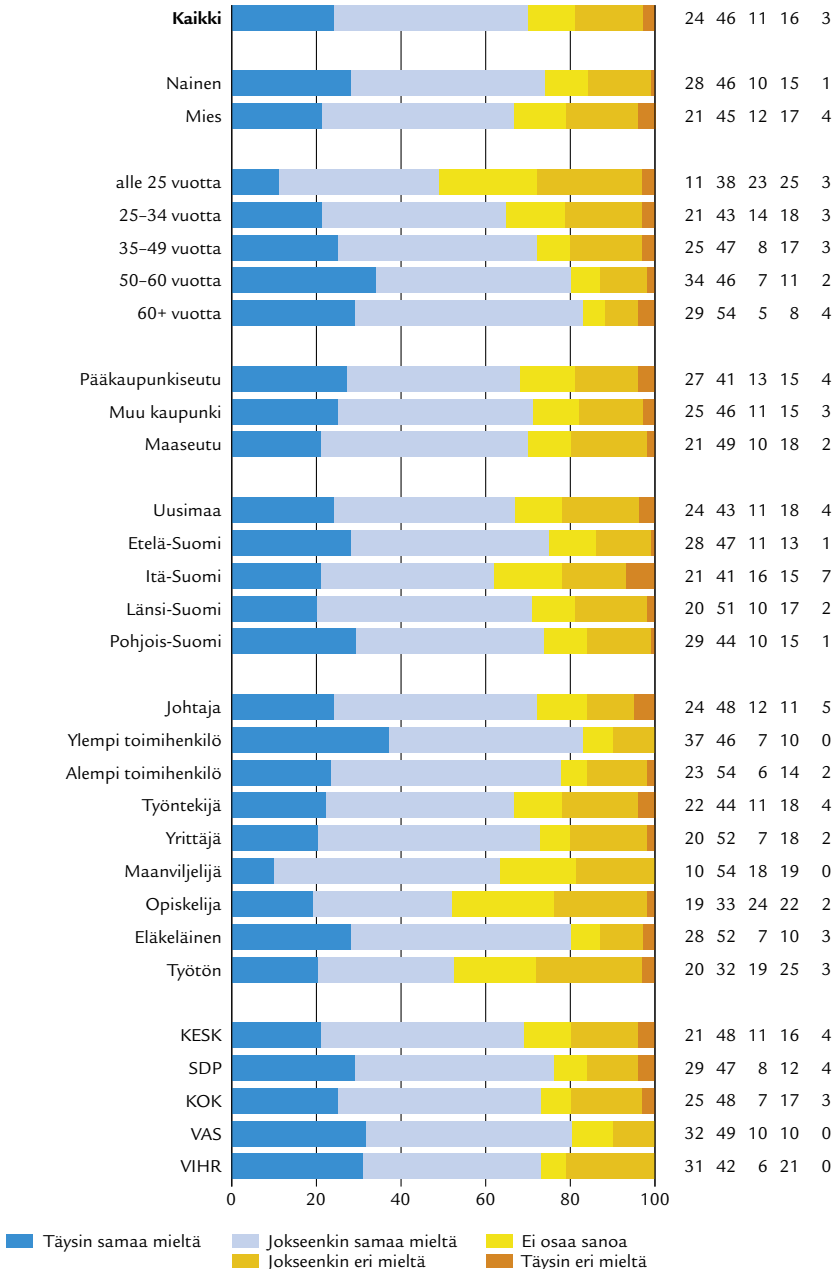
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Kaupungin on tuettava asukkaiden omaa kulttuuriharrastustoimintaa (%)

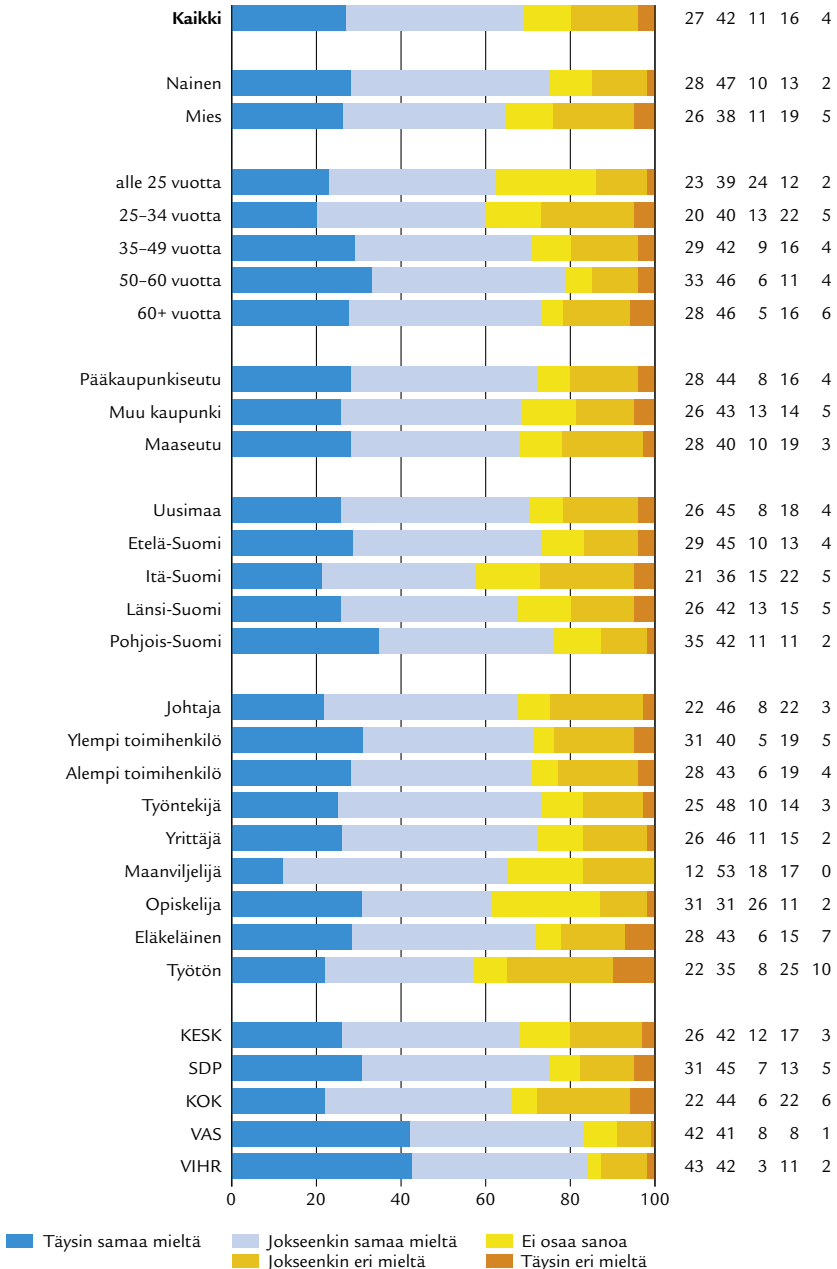
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat (%)

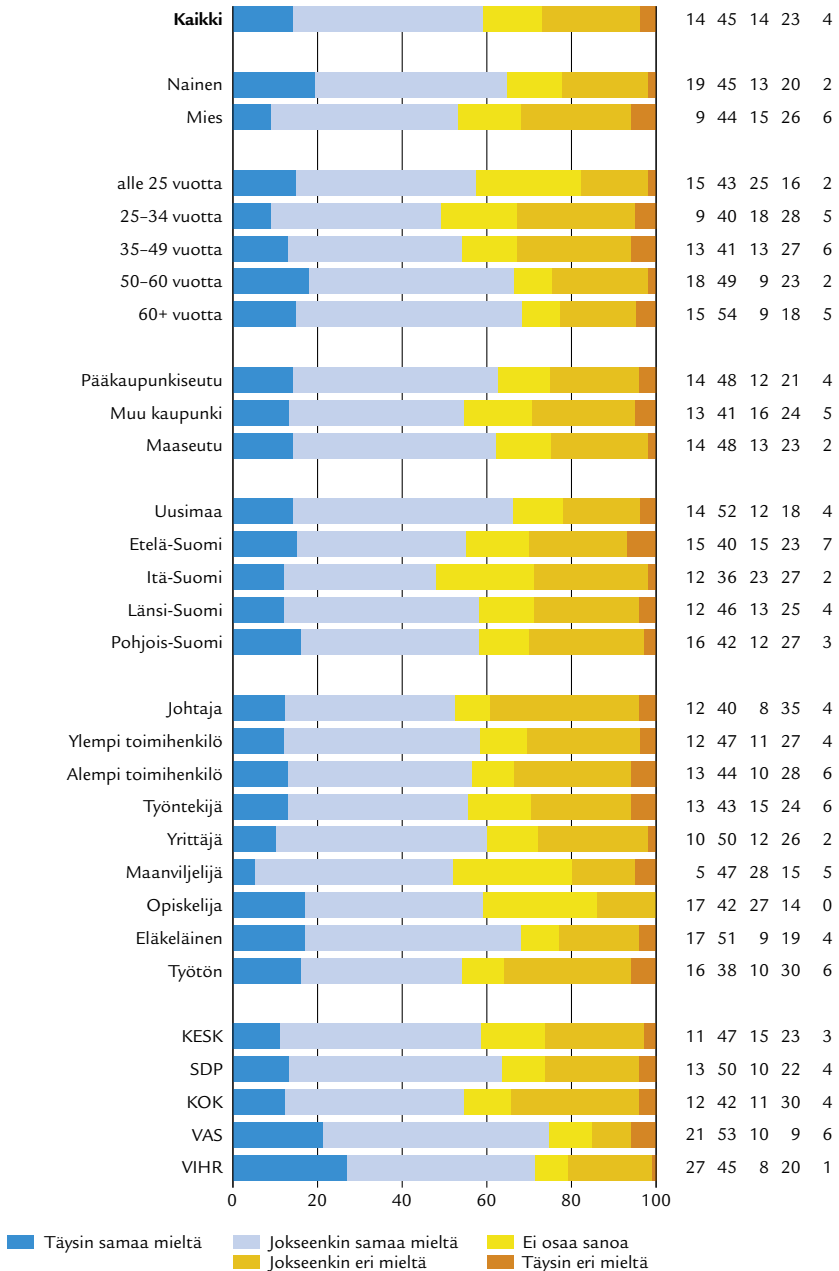

Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:

Kulttuuripalveluita pitää tukea verovaroista, jotta pääsylippu- ja käyttömaksut pysyvät edullisina (%)

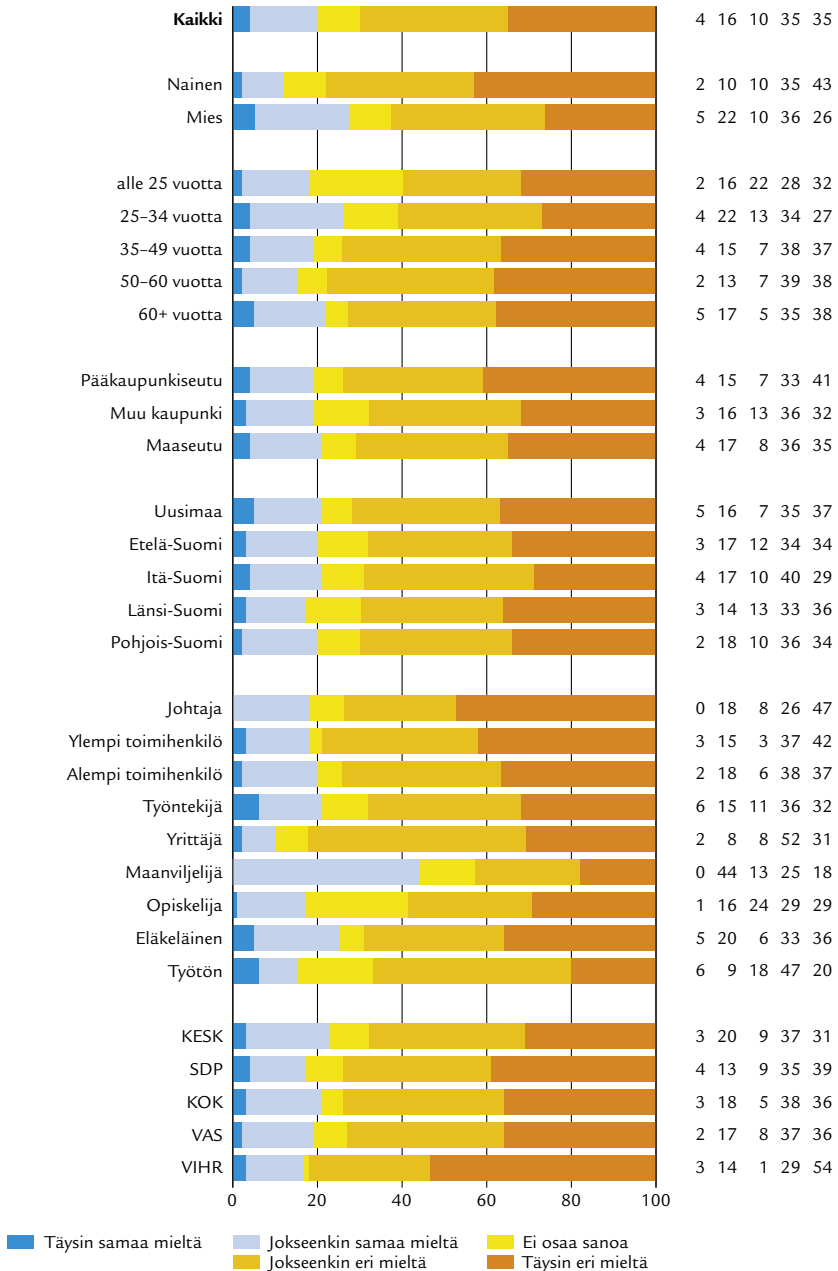

Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:
Kulttuuriala on tärkeä työllistäjä (%)

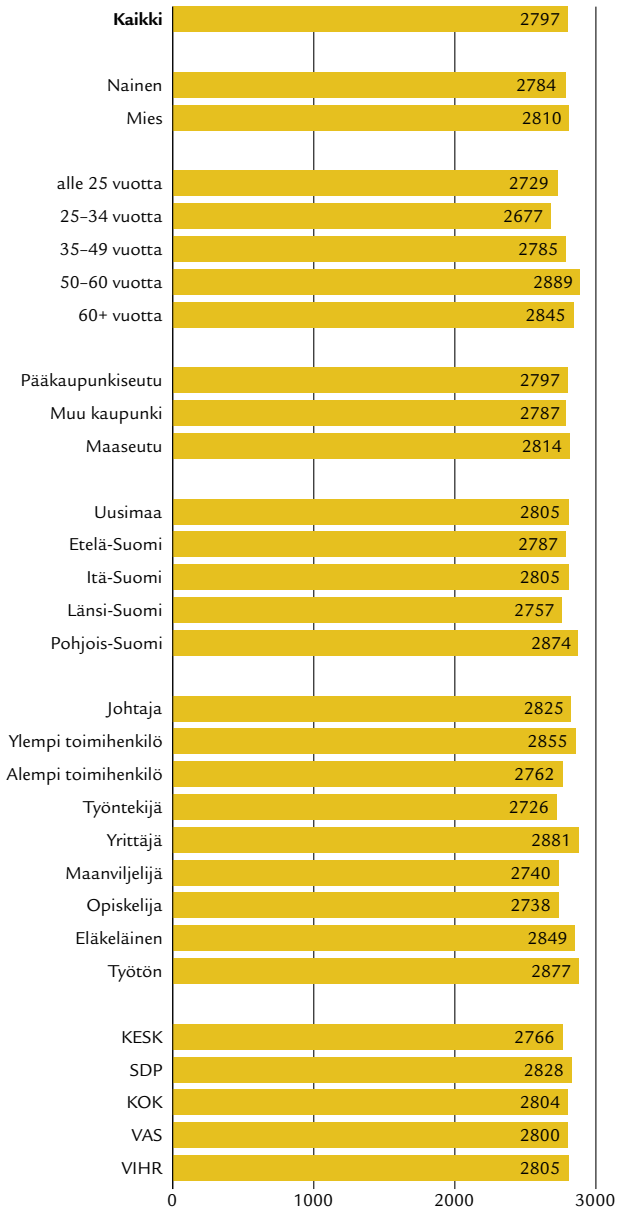

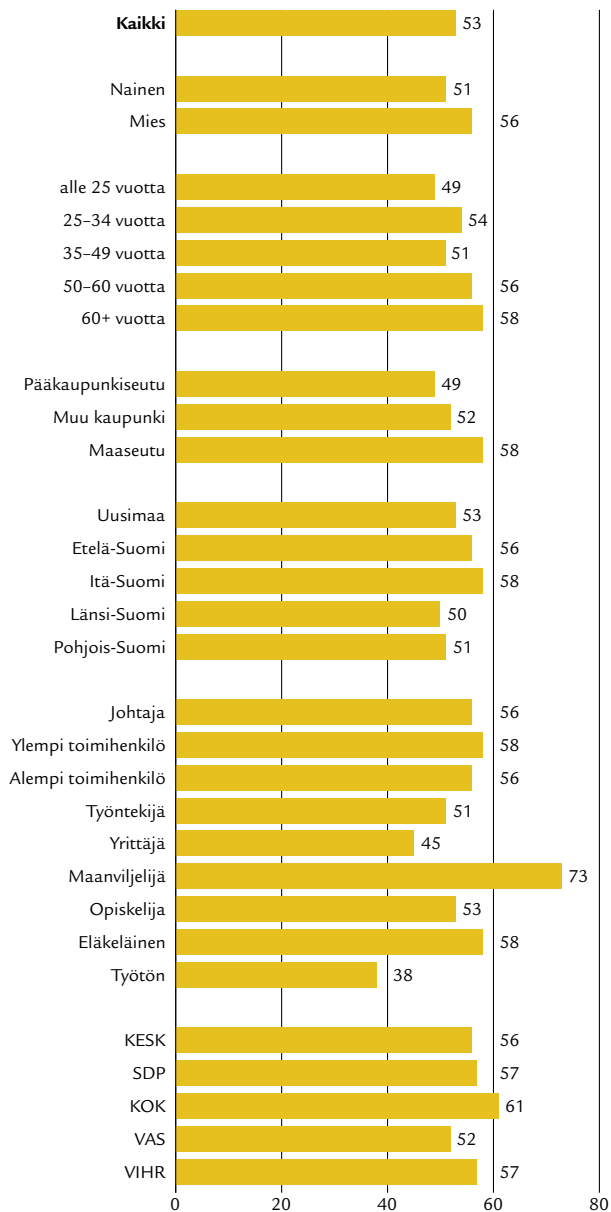
Kulttuuripalveluihin liittyviä mielipiteitä:
Kulttuuripalveluita ei ole suunnattu minulle (%)

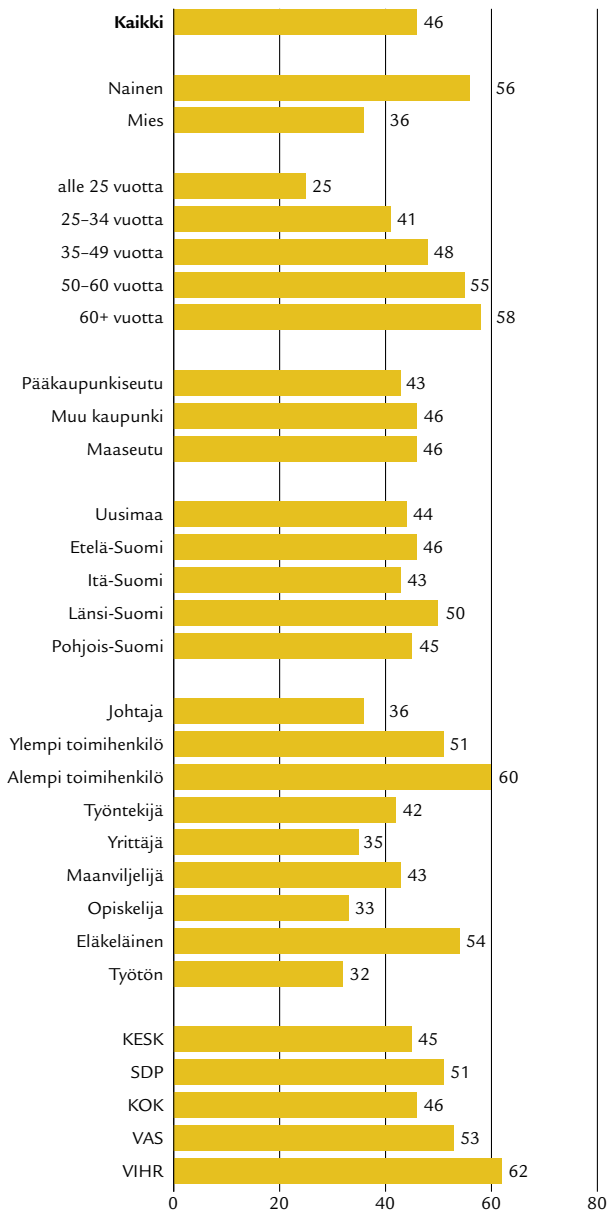
Sopivana pidetty kuukausipalkka kulttuurialan ammateissa
 (% niistä, jotka pitävät nykyistä liian pienenä), n=631

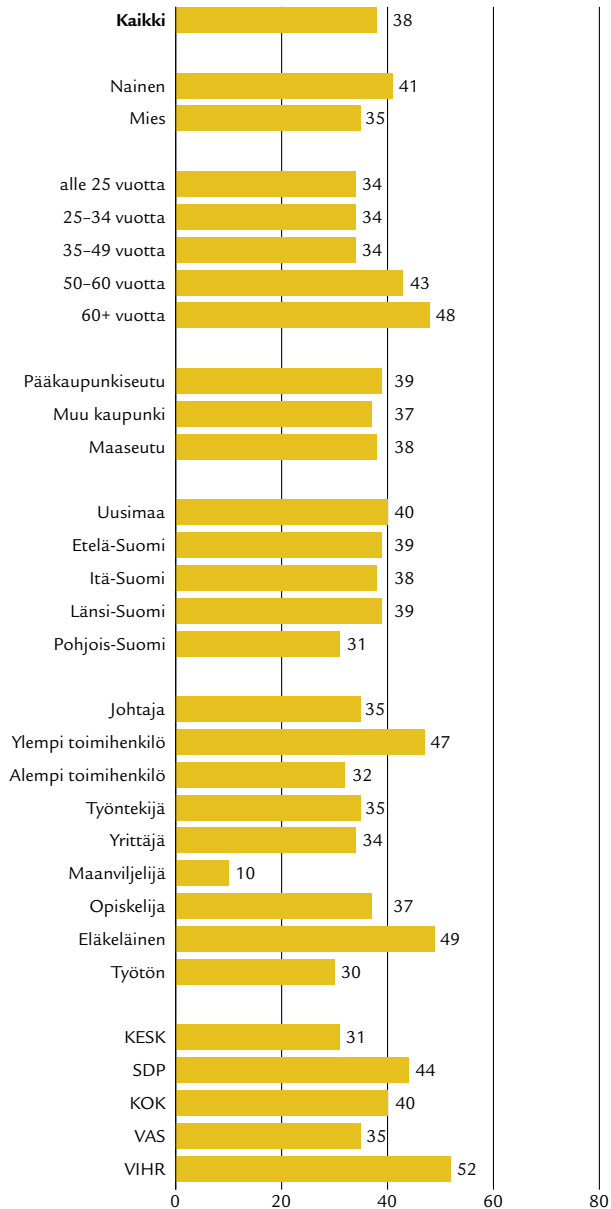
**Syyt kulttuurialan keskimääräistä huonommalle palkkaukselle:
Kuntien resurssit ovat rajalliset, koulu-, sosiaali- ja terveyspalvelut
koetaan tärkeämmiksi (%)**

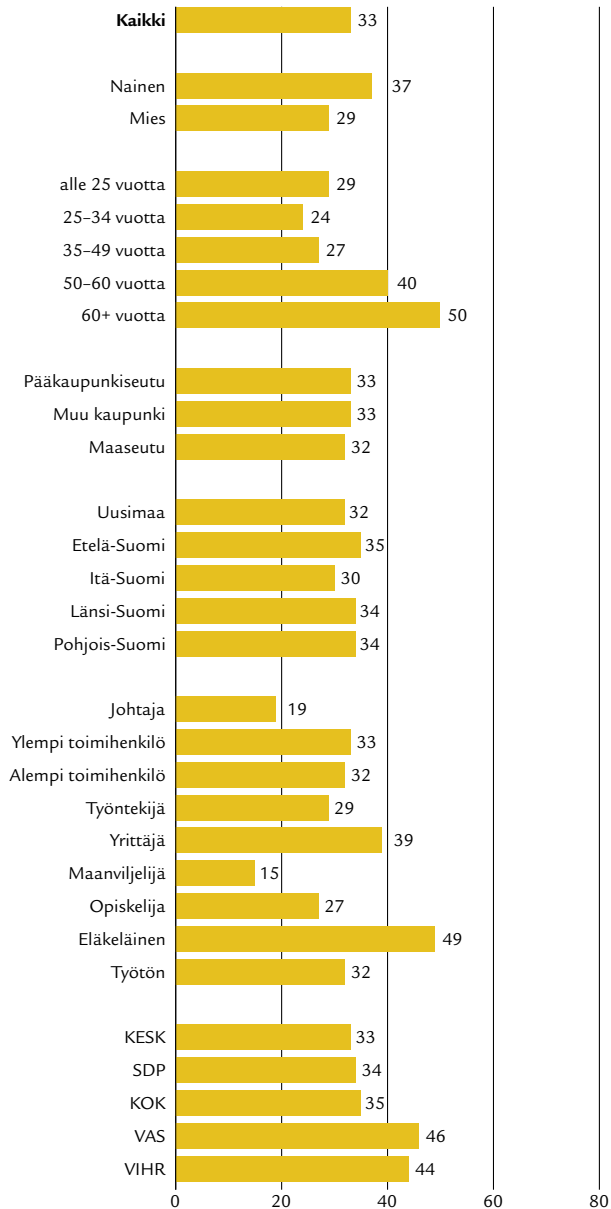
Syyt kulttuurialan keskimääräistä huonommalle palkkaukselle:
Ala on naisvaltainen (%)

Syyt kulttuurialan keskimääräistä huonommalle palkkaukselle:
Kulttuurialojen asiantuntijatyön sisältöä ei tunneta (%)

Syyt kulttuurialan keskimääräistä huonommalle palkkaukselle:
Kulttuuripalveluita ei arvosteta riittävästi (%)

Akavan Erityisalat on kulttuurin, hallinnon ja liike-elämän asiantuntija- ja esimiestehtävissä toimivien etujärjestö. Liittoon kuuluu 23 itsenäistä jäsenyhdistystä, joissa on 23 000 jäsentä.

Kuntasektorilla Akavan Erityisalat edustaa kirjasto-, museo-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen korkeasti koulutettuja asiantuntijoita ja esimiehiä.

AKAVAN ERITYISALAT

Akavan Erityisalat ry

Maistraatinportti 4 A, 00240 Helsinki
puh. 0201 235 340, fax (09) 147 242

www.akavanerityisalat.fi